

POHJIS-POHJANMAAN
TEKESKUS
Saap. 30. 12. 2004
Ora
Käsit.

KOTIKYLÄ KUIVANIEMI

hankkeen loppuraportti

Kuivaniemen kunta 2004

Saapunut 15 / 12 2004

KOTIKYLÄ KUIVANIEMI
LOPPURAPORTTI

SISÄLTÖ:

1. JOHDANTO
2. HANKKEEN KESKEISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN
 - 2.1. Ympäristönhoitosuunnitelmat
 - 2.2. Kirkonkylän kyläsuunnitelma
 - 2.3. Bussipysäkkikatokset ja postilaatikkotelineet
 - 2.4. Nuorten harrastustoiminnan kehittäminen
 - 2.5. Kyläpalvelukysely
 - 2.6. Kylien, yrittäjien ja yhdistysten yhteistyön tiivistäminen
 - 2.7. Internet-sivut
 - 2.8. Esittäytymiset
 - 2.9. Koulutukset
 - 2.10. Uusia hankesuunnitelmia
 - 2.11. Toteutumattomat suunnitelmat
3. RESURSSIT JA BUDJETTI
4. HANKKEEN TIEDOTTAMINEN
5. ARVIO ONNISTUMISESTA, MITÄ JÄI KÄTEEN?
 - 5.1. Hankkeen keskeiset tavoitteet ja niiden toteutuminen
 - 5.2. Ulkoinen ja sisäinen arviointi
6. LOPUKSI

1. JOHDANTO

Kotikylä Kuivaniemi –hanke toteutettiin kuuden yhdistyksen yhteisenä kylähankkeena 1.10.2003 – 30.9.2004 välisenä aikana. Hankkeen tavoitteena oli saada alulle uusia kyläyrittäjyyttä, matkailua ja asuin ympäristön viihtyvyyttä tukevia, toteuttamiskelpoisia hankkeita kyläyhteisöissä. Konkreettisina tuloksina hankkeelta haluttiin kyläsuunnitelmiin kirjattujen tavoitteiden toteuttamista, kylillä tapahtuvan yritystoiminnan ja elinkeinoelämän kehittymistä, kunnan asukas pohjan jatkuvuuden turvaamista, asuin ympäristön viihtyvyyden parantamista ja laajempaa verkostoitumista eri yhteisöjen kesken. Eri toimenpiteitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi kirjattiin yhdeksän kappaletta.

2. HANKKEEN KESKEISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

2.1. Ympäristönhoitosuunnitelmat

Hankkeen aikana toteutettiin ympäristönhoitosuunnitelma Kirkonkylän Kirkkotien alueelle sekä Hietapankin eli Pankinnokan uimarannan alueelle. Kirkkotien suunnitelman toteutti kilpailutuksen perusteella Oulun Maaseutukeskus. Suunnittelua edelsi yhteistyötahojen aloituspalaveri, jossa kuultiin alueella toimivien tahojen tarpeita ja toivomuksia. Lisäksi Kirkkotien suunnitelmaa varten kerättiin lomakkeella asukkaiden toivomuksia ympäristönsä hoidosta. Valmiit suunnitelmat ovat luettavissa Kuivaniemitalolla. Ne on myös liitetty Kirkonkylän kyläsuunnitelmaan. Kirkkotien ympäristönhoitosuunnitelmasta on tehty myös CD-versio, jota voi lainata Kuivaniemitalolta kunnan tekniseltä osastolta tai Kirkonkylän kyläyhdistyksen sihteeriltä.

Kuivaniemen Nuorisoseura ja Kuivaniemen Kotiseutuyhdistys saivat hankkeen aikana omat pihasuunnitelmansa, joihin kuuluu yleissuunnitelma, kasvillisuussuunnitelma ja kustannuslaskelma. Lisäksi Pihan ja ympäristön hoitokoulutukseen liittyen tehtiin yksi mallisuunnitelma Rahkolan yksityispihalle Kirkonkylälle.

Kuivaniemen Pankinnokan eli Hietapankin ulkoilualueelle ja uimarannalle tehtiin oma ympäristönhoitosuunnitelma. Työ kilpailutettiin ja sen toteutti Vihertyö Niskanen oy Ylivieskasta. Suunnitelma tukee Kirkonkylän yhdistysten yhteistä tavoitetta kunnostaa Kuivajokisuuta ja parantaa Kirkonkylän vapaa-aika ja matkailupalveluja. Tavoitteena on siistin ja yhtenäisen uimaranta-, ulkoilu- ja lähiliikunta-alueen saaminen Pankinnokalle. Tarkoituksena on jatkossa saada Pohjois-Pohjanmaan Ympäristökeskus ja Kuivaniemen kunta mukaan toteutukseen. Jakokunnan puheenjohtaja on jo tehnyt Ympäristökeskukselle aloitteen jokiväylän ruoppauksesta. Ympäristösuunnitelman teossa ovat olleet aktiivisesti mukana seuraavat tahot:

- Kirkonkylän kyläyhdistys
- Kuivaniemen Nuorisovaltuusto
- Kuivaniemen kunta
- Kuivaniemen jakokunta

Suunnitelma kustannuslaskelmineen on jaettu kaikille mukana olleille tahoille.

2.2. Kirkonkylän kyläsuunnitelma

Hanke eteni Jokikylän ja Myllykankaan osalta melko pitkälti kylien omien, jo valmiiden kyläsuunnitelmien mukaisesti. Myllykankaalaiset päivittivät oman kyläsuunnitelmansa hankkeen aikana ja sen virallinen julkistamistilaisuus pidettiin 18.6.2004. Kirkonkylältä oma kyläsuunnitelma puuttui ja se koottiin ensimmäiseen vaiheeseensa yhteistyössä Kylävalakiat-hankkeen kanssa.

Suunnittelu aloitettiin yleisellä kyläkokouksella tammikuussa 2004, jolloin Nuorisoseuran talolla olivat esittäytymässä Kylävalakeitten Tarja Niskasén lisäksi Maarit Översti Oulun Maaseutukeskukselta ja Kari Tervonen Kylien Tori -hankkeesta. Tässä tapaamisessa käytiin läpi kyläsuunnitelman yleiset periaatteet ja sovittiin alustavasti työnjaosta kyläläisten kesken. Paikalla kyläkokouksessa oli 14 henkilöä.

Kirkonkylän kyläsuunnitelman ideointi-iltaa Nuorisoseuran talolla vetämässä Tarja Niskanen ja Heli Heinäaho

Seuraavaksi Kirkonkylän kyläyhdistys alkoi kerätä suunnitelman ensimmäistä osiota, kyläselvitystä. Tässä vaiheessa myös Kotiseutuyhdistys tuli mukaan suunnitelmaan järjestämällä tarinankeräyksen Kirkonkylän historiasta. Keräyksestä tiedotettiin kahden kuukauden aikana Kuntatiedotteessa, joka jaetaan säännöllisesti jokaiseen kuivaniemeläiseen talouteen. Lisäksi Ellilän sukuseuran kautta lähestyttiin kirjeitse Kirkonkylällä ennen asuneita henkilöitä. Keräykseen tuli kymmenkunta vastausta, joista poimittiin otteita kyläsuunnitelmaan. tarinat talletettiin Kotiseutuyhdistyksen arkistoon Kuivaniemitalolle.

Hankkeen lopussa ensimmäinen alustava versio Kirkonkylän kyläsuunnitelmasta on valmis ja kyläyhdistys järjestää seuraavaksi avoimen kylätilaisuuden asiasta. Tarkkaa päivämäärää ei ole vielä sovittu, mutta ilta on tarkoitus pitää ennen joulukuuta.

2.3. Bussipysäkkikatokset ja postilaatikkotelineet

Pysäkkikatosten toteutus aloitettiin järjestämällä kansanäänestys siitä, millainen malli Kuivaniemelle hankittaisiin. Äänestysaika loppui 20.2.2004 ja virallisen tuloslaskennan perustella malliksi äänestettiin nk. Rovaniemen Maalaiskunnan katos. Pysäkkikatoksille haettiin maaliskuussa lupa Tielaitokselta. Katosten sijoituspaikoista ja määrästä käytiin neuvotteluja kylien ja kunnan välillä. Projektipäällikön tehtävä oli toimia neuvotteluissa välittäjänä. Postilaatikkotelineitä, pysäkkikatoksia ja muita kyläilmeen kohentamiseen tarvittavia rakennelmia pyrittiin hankkeistamaan Kotikylät Kuntoon –hankesuunnitelmalla. Hankesuunnitelman tavoitteena oli saada viihtyisiä ja yleisilmeeltään yhtenäinen kyläkuva koko Kuivaniemen alueelle. Projektipäällikkö esitteli hanketta Kuivaniemen Kunnanhallitukselle toukokuussa 2004 tavoitteena saada kunta mukaan 25 %:n rahoitusosuudella. Kunnanjohtajan ehdotuksesta asian valmistelua jatkettiin ja selvitettiin mahdollisuutta kytkeä hankkeeseen myös pysäkkikatosten rakentaminen. Koukoksessaan 31.5.2004 Kunnanhallitus teki asiasta seuraavan päätöksen:

KHALL § 122 Asiaa on selvitetty ja todettu, että pysäkkikatosten kytkeminen projektiin on tällä hetkellä mahdotonta. Heli Heinäaho on valmistellut Kotikylät kuntoon investointihanketta yhteistyössä JoMMan kanssa. Hanke pysyy muutoin samanlaisena, mutta kustannuksia on vielä tarkennettu. Hankkeeseen pyydetään lisäkuntarahaa 25 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Investointihankkeen hallinnoija toimii kunta ja Kotikylä Kuivaniemi -hanke. Hakemus jätetään JoMMan käsiteltäväksi.

Esityslistan liitteenä on uusi kustannuslaskelma.

Kj Ehdotus: Siirretään 2005 talousarviovalmisteluun.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kuivaniemen uusi pysäkkikatosismalli

Pysäkkikatosten kytkeminen hankesuunnitelmaan kariutui kyläyhdistysten vastustukseen. Yhdistykset pitivät heille aiheutuvia omavastuuosuuksia kohtuuttomina.

Neuvottelut pysäkkikatoksista jatkuivat kunnan ja Kotikylä Kuivaniemi –hankkeen välillä ja niiden tuloksena kesäkuussa 2004 valtuusto teki seuraavan päätöksen:

KHALL § 121 Kotikylä Kuivaniemi -hankkeen projektipäällikkö Heli Heinäaho, on jatkanut kunnanhallituksen päätöksen pohjalta pysäkkikatosten rahoituksen selvittämistä.

Pysäkkikatosten rakentamista on pyritty hankkeistamaan JoMMa:n kautta, mutta kyläyhdistykset ovat pitäneet 25 % omavastuuosuutta liian suurena ja kieltäytyneet hankkeesta. Määrä on kohtuuton varsinkin niille kylille, jotka ovat maksajana jo muissa projekteissa sekä niille kylille, joiden alueelle on tulossa useita katoksia. Projektipäällikön selvityksen mukaisesti kunnan lisärahoitustarve on 12.170 euroa.

Projektipäällikön kirje ja kustannuslaskelma on esityslistan liitteenä.

Ehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että pysäkkikatoksiin varataan vuodelle 2004 käyttötalouksmenoihin lisämäärärahana 16.170 euroa. Aikaisemmin on varattu investointiosaan 4.000 euroa, joka jätetään käyttämättä.

Päätös: Hyväksyttiin.

KVALT § 40

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän Kuivaniemen kunnanvaltuuston päätöksen perusteella bussipysäkkikatokset kilpailutettiin avoimesti Rantapohjassa ja Lounais-Lapissa. Ilmoitusten perusteella lähetettiin yrityksille

yhdeksät tarjousasiakirjat ja määräaikaan mennessä tuli neljä urakkatarjousta. Niistä edullisimmaksi todettiin kuivaniemeläinen Pakasen Puuverstas. Uusien pysäkkikatosten pohjien valmistamisesta vastasi kunnan tekninen toimisto. Kylien oma väki nosti Nelostien varrelle uudet pysäkkikatos-elementit paikoilleen talkootyönä syyskuussa 2004. Oijärventien neljä pysäkkikatosta eivät ehtineet pystyyn tämän hankkeen aikana, mutta elementit ovat pystytysvalmiina, kunhan pysäkit saadaan kunnan ja Tiehallinnon toimesta tehtyä.

2.4. Nuorten harrastustoiminnan kehittäminen

Syksyllä 2003 Toimintakeskus Majakan tilat siirtyivät kokonaisuudessaan kunnassa toimivien yhteisöjen ja yhdistysten käyttöön. Kotikylä Kuivaniemi -hankkeen toimistotilat siirrettiin Kuivaniemitalolta Toimintakeskus Majakan yläkertaan. Hanke siirtyi luontevasti sinne, missä sen toimijatkin olivat.

Yhteistyössä kunnan vapaa-aikatoimen ja Nuorisovaltuuston kanssa Toimintakeskus Majakkaan tehtiin nuorisotilat sekä erilaisia kokoontumistiloja ja toimisto- ja säilytystiloja eri yhdistyksille. Kotikylä Kuivaniemi -hankkeen työnkuva oli lähinnä eri osapuolten välisten neuvotteluiden järjestely, toimintojen organisointi ja kehitysideoiden kerääminen. Varsinainen toteutuspuoli ja rahoittaminen investointi hoitui vapaa-aikatoimen kautta.

Syksyllä 2003 hankkeessa aloitettiin Nuorisovaltuuston pyynnöstä toimintapuisto Majakan hankesuunnittelu. Tavoitteena oli hakea Nuori Suomi -liitolta avustusta lähiliikuntapaikan kehittämiseksi Toimintakeskus Majakan yhteyteen. Hankesuunnitelman teossa Nuorisovaltuusto oli aktiivisena osallistujana. Hankesuunnitelma jätettiin joulukuussa 2003 Kuivaniemen kunnan sivistyslautakunnan käsiteltäväksi. Hankkeen loppuvaiheeseen tultaessa sivistyslautakunta ei pyynnöistä huolimatta ollut tehnyt minkäänlaista päätöstä lähiliikuntapaikasta.

Syyskuun 17. päivänä 2004 hankkeen projektipäällikkö osallistui vielä nuorisovaltuustojen seminaariin Ylikiimingissä. Hän toimi ohjaajana yhdessä Oulun Lääninhallituksen nuorisotoimen tarkastaja Tuula Lehmusvuoren kanssa nuorten työryhmässä, joka pohti sivukylien nuorten asemaa ja nuorisotoimintaa. Työryhmän tuloksena syntyi nuorten oma aloite Kuivaniemen kunnanvaltuustolle.

2.5. Kyläpalvelujen kehittäminen

Hankkeen puitteissa Kuivaniemessä järjestettiin kyläpalvelukysely, jolla kartoitettiin sitä missä määrin kuntalaiset olisivat valmiita käyttämään yksityisen kyläpalvelun / kylätalkkarin palveluja. Tulokset ovat nähtävissä Kuivaniemen kunnan Internet-sivuilla osoitteessa: [www.kuivaniemi.fi/Linkit/Kotikylä Kuivaniemi -hanke/ kyläpalvelukyselyn tulokset](http://www.kuivaniemi.fi/Linkit/Kotikylä_Kuivaniemi_hanke/kyläpalvelukyselyn_tulokset). Yhteenvedosta on tehty myös paperiversio, joka löytyy Kuivaniemi-talolta ja Kuivaniemen kunnankirjastosta.

Kyläpalvelun järjestämistä Jokikylän kyläyhdistyksen kautta suunniteltiin. Asiasta tehdyt kannattavuuslaskelmat kuitenkin saivat kyläyhdistyksen luopumaan toistaiseksi asiasta. Todettiin yhteisesti, että palvelusta tulisi tällä keinolla liian kallis eikä yhdistykseltä löytyisi riittävää omaa palvelun järjestämiseksi. Yksityisiä yrittäjiä on houkuteltu mukaan mm. tarjoamalla apua liiketoimintasuunnittelussa ja laskelmien tekemisessä sekä rahoituskanavien hakemisessa, mutta

toistaiseksi kukaan ei ole aloittanut kyläpalveluyrittäjyyttä, vaikka jonkinasteista kiinnostusta asiaan on löytynyt.

Kuivaniemen sosiaalilautakunta teki maaliskuussa 2004 päätöksen palvelusetelijärjestelmän aloittamisesta kunnassa, mikä osaltaan voisi alentaa yrittäjyyskynnystä. Jatkotoimenpiteet palvelusetelijärjestelmään siirtymisestä ovat käynnissä kunnan sosiaalipuolella.

Kyläpalvelukyselyn tiimoilta käytiin kunnan sosiaaliosaston kotihoidon, hoitotyön ja palvelukeskuksen kanssa 22.9.2004 yhteinen palaveri, jossa pohdittiin kyläpalvelujen kehittämistä ja mahdollisia jatkotoimenpiteitä tämän hankkeen jälkeen. Palaverissa todettiin kaikkien osapuolten taholta, että tarve hankkeelle palvelusetelin kehittämiseksi olisi suuri.

2.6. Kylien, yrittäjien ja yhdistysten yhteistyön tiivistäminen

Yhteistyötä hankkeen puitteissa tehtiin myyntitilaisuuksia järjestämällä. Kylistä aktiivisimmin eri esittäytymisissä oli mukana Jokikylä, jonka omia tuotteita oli myynnissä Nuorisoseuran joulutorilla, Oulun Tervamarkkinoilla ja Kuivaniemen Pitäjämökkinoilla.

Yhteistyön virittelyä Nuorisoseuran ja yritysten välillä tapahtui rahoituskanavia haettaessa. Seuran suurena tavoitteena on edelleen Nuorisoseurantaloon kunnostaminen kylän yhteiseksi harrastustiloiksi ja tapahtumapaikaksi. Erilaisia hankkeistamisvaihtoehtoja puitiin useaan otteeseen ja todettiin omavastuuosuuden keräämisen olevan joka tapauksessa se ensimmäinen tavoite, johon Kotikylä Kuivaniemi -hankkeen aikana pyrittäisiin. Eräänä keinona nähtiin sponsori- ja rahoitustuen hakemista alueen yrityksiltä. Nuorisoseura julkaisi huhtikuussa 2004 oman Kuivalainen -lehden, jonka tuotto tullaan käyttämään Nuorisoseurantaloon uuteen maalipintaan. Sponsoritukea haettiin myös vuoden aikana järjestettyihin muihin tapahtumiin, kuten Antti Tuiskun konserttiin Vatumäen palvelusatamassa kesäkuussa 2004. Kotikylä Kuivaniemi -hankkeen rooli oli jälleen lähinnä organisoiva ja neuvoa antava.

Yhdistysten ja kylien yhteistyötä kehitettiin yhteistilaisuuksia järjestämällä. Yhteisissä palaverissa kehiteltiin ja ideoitiin syksyn ja talven aikana eri toimintamuotoja. Keväällä järjestettiin Kuivaniemen Kirkonkylän kyläyhdistyksen ja Nuorisoseuran yhteinen talvitapahtuma Vatumäessä. Huhtikuussa Nuorisoseura, Simon ja Kuivaniemen kansalaisopiston näytelmäryhmä sekä Kuivaniemen ja Simon pelimannit järjestivät yhteistyössä ensimmäistä kertaa ”Perinteiset iltamat” Nuorisoseuran talolla. Tapahtumat keräsivät ennätysmäärän yleisöä ja varsinkin iltamat ylättivät järjestäjät todella positiivisesti. Hankkeen loppuun mennessä oli jo päätetty, että yhteistyö jatkuu. Seuraavat iltamat pidetään marraskuun lopussa ja myös tulevan kesän iltamaohjelma on jo näytelmäryhmän kanssa lyöty lukkoon.

2.7. Internet-sivut

Jo hankkeen aloitusvaiheessa tuli selväksi kaikkien mukana olevien kylien ja yhdistysten taholta, että he tarvitsisivat kunnollisen tiedotuskanavan. Kaikilla mukana olleilla yhdistyksillä oli mahdollisuus saada uudet Internet-sivut hankkeen kautta. Kokonaan uusia sivuja toteutettiin neljä ja yhdet sivut uudistettiin. Kilpailutuksen jälkeen kotisivujen suunnittelu annettiin kuivaniemeläiselle Kraftimedia ay:lle. Nuorisoseura, Jokikylän kyläyhdistys, Kirkonkylän kyläyhdistys ja Kuivaniemen Yritys ry. saivat kokonaan uudet www-sivut. Kotiseutuyhdistyksen sivut päivitettiin. Yhdistykset ostivat yhteisen palvelintilan Oulunkaaren Lan&Wan -yhtiöltä. Palve-

lintilaa hallinnoi Kotiseutuyhdistys. Kraftimedia ay järjesti mukana oleville yhdistyksille vielä Internet-sivujen päivityskoulutuksen elo- syyskuussa 2004. Kylien ja yhdistysten sivut on linkitetty Kuivaniemen kunnan kotisivujen alle.

2.8. Esittäytymiset

Hanke esittäytyi vuoden aikana seuraavissa tapahtumissa:

- Merihelmen joulutori
- Nuorisoseuran joulumyyjäiset
- Oulun Tervamarkkinat
- Kuivaniemen Pitäjämarkkinat

Merihelmen joulutorilla mukana olivat Kotiseutuyhdistys sekä Kirkonkylän ja Myllykankaan kyläyhdistykset. Nuorisoseuran omista myyjäisistä olivat mukana myös Kotiseutuyhdistys ja Myllykangas. Oulun Tervamarkkinoilla Kuivaniemi ja Ii esittäytyivät projekteineen samassa telassa. Kuivaniemestä mukana olivat myös Jaakko ja Tarja Höyhtyä myymässä rieskaa ja pullaa sekä muita Jokikylän tuotteita.

Esittäytymisistä laajamittaisin oli Pitäjämarkkinat, joissa tämän vuoden teemana oli ”Kotikylä”. Hanke näkyi markkinoilla monella tavalla. Mukana oleville yhdistyksille oli järjestetty oma esittäytymisteltilta, jossa olivat mukana Jokikylän kyläyhdistys ja Myllykankaan kyläyhdistys omilla tuotteillaan. Nuorisoseura ja Kotiseutuyhdistys olivat omilla osastoillaan. Teeman puitteissa markkinoiden ohjelmakentälle rakennettiin talkootyönä maitolaituripuhujapöytä, kotieläinpiha sekä perinneaita. Näyttillä oli myös vanhanajan traktoreita ja ryski.

Pitäjämarkkinoiden 2004 tunnus: maitolaituri

Jokivarsien Wanhat Rakennukset –hanke saatiin alueelle keittämään ja myymään punamultaa. Kevättalvella hankkeeseen mukaan tullut Kuivaniemen Yritys ry. järjesti Pitäjämarkkinoilla Pa-juritsan MM-kisat. Kotikylä Kuivaniemi –hanke auttoi yhdistyksiä tapahtuman tiedotuksessa ja käytännön järjestelyissä. Pitäjämarkkinat rikkoivat tähänastisen yleisöennätyksensä. Viikonloppuun aikana markkinoilla vieraili noin 8000 henkilöä. Myös tapahtuman mediajulkisuus ja samalla hankkeen saama julkisuus oli huomattava.

2.9. Koulutukset

Hankkeen aikana toteutettiin kaksi koulutusta. **Pihan ja ympäristön hoitopäivät** pidettiin touko-kesäkuun vaihteessa 2004. Koulutuksen järjesti Oulun Maaseutukeskus, ohjaajina Maarit Översti ja Reeta Takala. Koulutus aloitettiin 31.5.2004 sidosryhmäpalaverilla, johon kutsuttiin paikalle hankkeessa mukana olevien yhdistysten edustajia sekä edustajat Kuivaniemen Metsänhoitoyhdistyksestä, Kuivaniemen kunnasta ja Kuivaniemen seurakunnasta. Kokoontumisen tavoitteena oli ympäristöhoitotyössä Kirkonkylällä laajemmin toimivien yhteisöjen mielipiteiden ja ehdotusten kuuleminen suunnitelmaa tehtäessä. Päivän aikana tehtiin myös maastokierros suunnittelualueella.

Koulutus jatkui keskiviikkona 2.6. kun Nuorisoseurantalolla järjestettiin luento ja taimien vaihtoilta. Aiheina olivat mm. ympäristönhoidon keinot ja merkitys, ympäristönhoidon rahoitusvaihtoehdot ja kulttuuriympäristön hoito. Jokainen osallistuja sai tuoda omia perennoita, pensaitaan ym. vaihtoon ja ottaa jotain uutta tilalle. Perennojen vaihtotori osoittautui todella hyväksi ideaksi ja sai kaikilta innostuneen vastaanoton.

Lauantaina 5.6.2004 järjestettiin vielä kyläkävely, jonka aiheena olivat mm. kasvillisuus, viherkentäminen, ympäristön rakenteet ja maisema. Päivän aikana jokainen koulutukseen osallistunut sai henkilökohtaista neuvontaa oman pihansa kunnostukseen. Koko koulutusosioon osallistui yhteensä 14 henkilöä.

Sidosryhmä suunnittelemassa Kirkonkylän ympäristöä

Toinen hankkeessa järjestetty koulutus oli **Internet-sivujen päivityskoulutus**. Oppia annettiin yhteensä kolmena iltana mukana olevien yhdistysten jäsenille. Tavoitteena oli, että joka kylältä ja yhdistykseltä löytyisi ainakin kaksi päivityksen taitavaa henkilöä, jotta omat sivut pysyisivät jatkossakin ajan tasalla ja niistä saatu hyöty olisi mahdollisimman suuri. Koulutuksen järjesti ostopalveluna Kraftimedia ay ja siihen osallistui yhteensä 16 henkilöä.

2.10. Uusia hankesuunnitelmia

Kotikylä Kuivaniemi –hankkeen yhtenä tavoitteena oli hankkeistaa kylältä löytyviä ideoita. Hankkeen aikana on eri tahoille tehty seuraavat hakemukset:

1) Kotiseutuyhdistys ja Nuorisoseura ovat suunnitelleet yhteisen **Käsikynkkä-projektin**, jonka tavoitteena on luoda puitteita paikalliskulttuurin matkailulliseksi hyödyntämiseksi. Projektiin kuuluu myös kahden suuren tapahtuman järjestäminen: Nuorisoseuran 100-vuotisjuhlat ja Maa-kuntajuhlat sekä Kotiseutuyhdistyksen Krimin sodan 150-vuotisseminaari kesällä 2005. Projektin rahoitusta haetaan JoMMA:lta.

2) Kotiseutuliitolle on tehty **korjausavustushakemus Nuorisoseurantalon kunnostamiseksi**. Hakemus sisältää mm. yksityiskohtaisen, aikataulutetun projektisuunnitelman, kustannusarvion sekä rakennustapaselostuksen. Mahdollinen rahoituspäätös tehdään Kotiseutuliitossa loppuvuonna 2004. Korjaus aloitetaan aikaisintaan kesällä 2005.

3) Kuivaniemen kunnalle jätettiin joulukuussa 2003 projektisuunnitelma kustannuslaskelmineen lähiliikuntapaikan perustamiseksi Toimintakeskus Majakan läheisyyteen. Projektiin on tarkoitus

hakea avustusta Nuori Suomi –liitolta. Avustusta varten tarvitaan kunnan päätös ja budjetointi hankkeelle. **Toimintapuisto Majakan suunnitelma** on edelleen sivistyslautakunnassa.

4) Alkukesästä 2004 kunnan ja JoMMA ry:n kanssa neuvoteltiin **Kotikylät kuntoon – hankesuunnitelmasta**. Lähinnä investointeja sisältävän hankkeen tavoitteena oli saada viihtyisiä ja yleisilmeeltään yhtenäinen kyläkuva Kuivaniemen alueelle sekä tehostaa kunnan sisäistä tiedonkulkua ja saada myös kunnan kesäasukkaat aktivoitua mukaan kylätoimintaan. Hankkeen hallinnoijana olisi toiminut Kuivaniemen kunta. Kunnanhallitus päätti siirtää hankkeen vuoden 2005 talousarviovalmisteluun.

5.3. Toteutumattomat suunnitelmat

Hankesuunnitelmassa mainituista konkreettisista tavoitteista osa jäi toteutumatta. Kesäkahvilan perustaminen Kirkonkylälle Kotiseutumuseon yhteyteen peruuntui, koska suunniteltu maa-alueen ja kiinteistön kauppa jäi toistaiseksi tekemättä puutteellisten lainhuudatusten vuoksi. Lainhuudatukset ovat valmiina aikaisintaan maaliskuussa 2005, joten tämän hankkeen puitteissa asiaan ei voitu vaikuttaa.

Moottorikelkkareitistön kehittämisessä ajatuksena oli alun perin organisoida esim. metsästysseuran kautta maanomistajien nimien keräys sopimuspapereihin, joilla saataisiin kelkkareitin konkreettinen perustaminen alkuun. Alkuperäinen selvitystyö asiasta oli aloitettu vuonna 2000. Hankkeen aikana kuitenkin ilmeni, että moottorikelkkareitin alkuperäinen reittisuunnitelma on tehty nykyisen Iso Hirviaapa - Lähteenapa Natura-alueen halki eivätkä kaikki yksityiset maanomistajat ole suostuneet vaihtoehdoisen reitin linjaamiseen maittensa kautta. Oijärveltä Asemakylälle ja Myllykankaalle suunniteltua reittiä olisi siis pitänyt lähteä kehittämään kokonaan uusista asetelmista. Tämä selvitystyön uudelleen aloittaminen nähtiin tämän hankkeen kannalta niin suureksi ja muilta toimenpiteiltä aikaa vieväksi kokonaisuudeksi, että siitä päätettiin luopua.

Opaspalvelujen kehittäminen jäi myös toteuttamatta tässä hankkeessa. Sen sijaan yhdistykset halusivat kehittää matkailullista puolta joidenkin tapahtumien kehittämisen muodossa, mikä on niiden toiminnan luonteen huomioon ottaen luonnollisempi tapa. Lisäksi kesällä 2004 alkaneseen Kahdeksan vuodenaikaa –hankkeeseen kuuluu laajamittaisempikin matkailupalvelujen kehittämistyö yhteistyössä alueen yrittäjien kanssa.

3. RESURSSIT JA BUDJETTI

Hankkeeseen oli varattu Pohjois-Pohjanmaan TE-keskuksen päätöksellä 80% tuki. Hankkeen hyväksytyt kustannukset olivat yhteensä 46 966,00 euroa, joista vuodelle 2003 varattiin 12 010,00 euroa ja vuodelle 2004 34 956,00 euroa. Hankkeen ensimmäinen maksatus vuodelta 2003 toteutui hakemuksen mukaisesti.

Pääsääntöisesti resurssit ja budjetti olivat riittävät ja kustannukset toteutuivat melko tarkasti suunnitelmien mukaisesti. Koko hankkeen aikana kustannuksia syntyi yhteensä 45 034,47 euroa. Talkootyötä hankkeen hyväksi tehtiin yhteensä noin 4500 euron arvosta eli tunneiksi muutettuna noin 530 tuntia. Talkootunteja kertyi mm. yhdistysten ympäristönhoitotöistä ja yhteisten tapahtumien järjestämisestä. Myös Pitäjämarkkinat tuottivat tätä omarahoitusosuutta yhdistyksille.

4. HANKKEEN TIEDOTTAMINEN

Hankkeen pääsääntöiset tiedotuskanavat olivat Kuivaniemen Kuntatiedote, joka ilmestyy kerran kuukaudessa sekä kunnan palvelimen alle järjestetty Internet-sivu, jota päivitettiin viikoittain. Hankkeesta tehtiin useita lehtijuttuja mm. Rantapohjaan ja Lounais-Lappiin. Pitäjämarkkinoiden yhteydessä hanke oli esillä useassa maakunnan lehdessä. Hankkeen tiedottamisesta on tehty oma kansio, josta löytyy kaikki tiedotuksessa käytetty ja julkaistu materiaali.

5. ARVIO ONNISTUMISESTA, MITÄ JÄI KÄTEEN?

5.1. Hankkeen keskeiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hankkeen aikana työllistettiin paikallisia yrittäjiä yhteensä noin 0,5 työvuotta. Täysin uusia työpaikkoja hankkeen aikana ei syntynyt. Yhdistysten talkootyötä kertyi kaikkiaan koko vuonna noin 720 tuntia, josta vain osa pystyttiin käyttämään hankkeen hyväksi. Uusia ympäristönhoitosuunnitelmia toteutettiin kaksi kappaletta. Lisäksi tehtiin yksi uusi kyläsuunnitelma. Koulutuksia järjestettiin kaksi: ympäristönhoitokoulutus ja Internet-sivujen päivityskoulutus.

Konkreettisia näyttöjä ovat mm. uudet Internet-sivut sekä bussipysäkkikatokset. Yhdistykset saivat vetoapua toimintaansa ja uusia yhteistyömuotoja kehitettiin. Monessa yhdistyksessä varainkeruun muodot monipuolistuivat ja muuttuivat aktiivisemmiksi, mikä on oleellinen seikka minkä tahansa yhdistyksen toiminnan kannalta. Myös muut osapuolet, kuten kunta, seurakunta, metsänhoitoyhdistys ym. saatiin positiivisessa hengessä kylien toimintaan mukaan. Osaaminen kylillä lisääntyi koulutusten myötä. Osaksi alkuperäisen suunnitelman ulkopuolelta saatiin hankkeen puitteissa lisäksi rakennettua kokonaan uutta matkailullista vetovoimaa Pitäjämarkkinoiden ja Pajuritsan MM-kisojen ympärille.

Rahoituskanavat eivät auenneet kylillä syntyneille ideoille aivan toivotulla tavalla, mutta monet yhdistykset saivat rohkeutta ja uusia toimintamalleja jatkaakseen neuvotteluja. Kunnan päättäjien ja kyläyhdistysten yhteisen linjan löytymisessä on vielä tämän hankkeen jälkeenkin paljon työtä. Yhdistysten ja kunnan tulisikin jatkossa vakavasti neuvotella siitä, miten hankkeen aikana saatua positiivista imagoa kunnasta voitaisiin tulevina vuosina ja jo nyt hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti.

5.2. Sisäinen arviointi

Hankkeen loppuvaiheessa mukana olleilta yhdistyksiltä pyydettiin kirjallinen palaute siitä mikä hankkeessa onnistui ja mikä meni pieleen. Arviointia pyydettiin tekemään seuraavien kysymysten pohjalta (Hannu Sulin 2004: Hyvä hanke, Hankkeesta käytäntöihin seminaari 12. – 13.2.2004):

- toteutuivatko tavoitteet suhteessa tuloksiin?
- innovatiivisuus, uusien toimintatapojen kokeilu; syntyikö jotain uutta?

- pysyvät vaikutukset, onko niitä?
- jos tavoitteita ei saavutettu, niin mitä olisimme voineet tehdä paremmin?
- asetettujen tavoitteiden lisäksi muut tulokset?
- tuloksien levittäminen

Yhteenvedon yhtymysten vastauksista voidaan todeta seuraavaa: Hankkeen kokonaisaika näin monen toivotun toimenpiteen toteuttamiseksi oli liian lyhyt. Kohtuuttoman suuri osa projektiajasta kului omarahoitusosuuksien keräämiseen eri yhdistyksissä ja vei paljon myös projektipäällikön aikaa. Toisaalta, kyläyhdistysten pienet resurssit olisivat tuskin antaneet myöten ajallisesti pidemmän hankkeen toteuttamiseen. Pienivaraisten yhdistykset tunsivat sitoutuneensa liian suurella omavastuusuudella toteuttamaan liian vähän tuottavaa projektia. Tämä konflikti ilmeni varsinkin niissä yhdistyksissä, joiden toiminta ei ollut hankevuoden aikana kovinkaan aktiivista ja osallistuvaa. Valitettavan usein ajateltiin, että kylälle saatu hanke alkaa itse toteuttamaan itseään eikä aktiivisia toimijoita välttämättä tarvita.

Toisaalta useimmissa tapauksissa hanke onnistui edistämään yhdistyksen toimintaa ja osallistumista. Uusia yhteistyömuotoja yhdistysten välillä kokeiltiin ja tulokset olivat myönteisiä. Tapahtumien kautta yhdistykset saivat hankevuoden aikana kokonaan uusia, ennen kaikkea nuoria toimijoita joukkoonsa. Yhteisesti järjestetyt tapahtumat loivat positiivista yhteishenkeä eri yhdistysten välille. Yhteistyö nähtiin hyvänä asiana, jota haluttiin jatkaa ja kehittää eteenpäin tulevinakin vuosina. Uudenlaisia yhteisiä toimintamuotoja uskallettiin hankkeen siivittämänä kokeilla myönteisin tuloksin.

Ainakin hankkeen loppuvaiheessa sen vaikutusten nähtiin selvästi jatkuvan myös tulevaisuuteen. Konkreettisimmillaan tämä näkyy siinä, että hankevuoden aikana aktivoitunut rahankeruu innostaa tekijöitä ideoimaan jotain uutta tulevalle vuodelle. Ne yhdistykset, jotka uskaltautuivat lähtemään johonkin hankkeeseen mukaan, saavat varmasti tulevina vuosina paljon uutta aikaiseksi Kuivaniemen kylillä.

6. LOPUKSI

Hankkeen avulla pystyttiin viemään tiettyjä asioita hyvin eteenpäin. Toisaalta joidenkin laajempien kokonaisuuksien toteuttamiseen aika oli valitettavasti liian lyhyt. Jatkossakin useamman yhdistyksen yhteiselle koordinaattorille ja suunnittelijalle nähtiin tarvetta, mutta rahoitusvaihtoehdot koettiin jossain määrin hankalina ja kalliina toteuttaa. Koska kylät ja yhdistykset pyörittävät myös Kuivaniemessä entistä enemmän ns. kolmannen sektorin palveluja, pitäisi niiden toiminta ottaa entistä enemmän huomioon sekä kuntatalouden tasolla että päätöksenteossa. Vain kaikkien tahojen yhteistyöllä pystytään pienessä kunnassa saavuttamaan niitä visioita, joita olemme itsellemme asettaneet.